

Naturvernforbundet
Hordaland

Bergen og Hordaland Turlag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

nve@nve.no

(kopi til saksbehandler Hanne Tjoflot)

Bergen, 8. august 2025

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, og Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland.

Konsesjonssøknad for Geitelvi kraftverk, Voss

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til NVEs høring av konsesjonssøknad for Geitelvi kraftverk i Voss herad. Høringsfristen var satt til 1. august 2025, men FNF Hordaland fikk utsatt høringsfrist til 8. august av saksbehandler i NVE, Hanne Tjoflot.

Innledning

Vassdragsnaturen på Vestlandet, inkl. Hordaland, er sterkt belastet av vassdragsutbygging. I nyere tid er det omfanget av utbygging av mindre vassdrag, eller sideelver i større vassdrag, som er påført store inngrep i omfattende reguleringer i nye elvekraftverk (dvs. småkraftverk). I tillegg til realiserte utbygginger, er det også gitt konsesjon til mange utbyggingsprosjekt som per i dag ikke er realiserte.

Det store utbyggingsomfanget av elver, både i tidligere større vannkraftutbygginger og i nyere tids utbygging av elvekraftverk i mindre vassdrag peker på en sentral og stor utfordring når det gjelder forvaltningen av vassdragsnaturen vår – som Norge også har et stort internasjonalt forvaltningsansvar for – nemlig det som gjelder *Samlet belastning på økosystemnivå* (jf. også naturmangfoldloven § 10).

Samlet belastning av vannkraftutbygginger

Samlet belastning på norsk vassdragsnatur, ikke minst rennende vanns økosystem, har ført denne naturtypen inn på nasjonal rødliste for naturtyper; *F1 Ellevannmasser* er der i kategorien *nær truet* (NT), men den omfattende vannkraftutbyggingen vil trolig medføre at naturtypen blir klassifisert som en truet naturtype når revisjonen av rødlisten er klar om ikke lenge.

Nasjonalt vil det være forskjeller i hvor stor grad/andel av vassdragene som er utbygget; det vil si at regionalt og lokalt kan samlet belastning være forskjellig, fra begrenset til svært stor samlet belastning.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
hordaland@fnf-nett.no | Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen | 99 62 28 30
organisasjonsnummer 918 407 855 | www.fnf-nett.no/hordaland

Analyser av denne tematikken er gjennomgående en mangelvare i den nasjonale vassdragsforvaltningen, noe som er tilfelle både regionalt (fylke), i kommuner eller endog på vassdragsnivå (særlig aktuelt for større vassdrag – for eksempel Vosso/Bolstadelvi). Denne mangelen på oppdatert kunnskap om samlet belastning på ulike geografiske nivåer, mener vi er en gjennomgående svikt i norsk naturforvaltning.

Konkret når det gjelder søknaden om utbygging av Geitelvi, viser vi til konsesjonssøknadens vedlegg 9, NNI-rapport nr. 681 (side 52–53), der det vises til at samlet belastning for vassdraget på strekningen mellom Vangsvatnet og Bolstadjorden (dvs. Vosso, Evangervatnet og Bolstadelvi) karakteriseres som svært stor, «der de fleste elvene enten er bygget og i drift for vannkraftproduksjon, eller er gitt konsesjon fra myndighetene». Figur 42 i NNI-rapporten viser et uttrekk fra NVE-atlas for det aktuelle området.

Vosso *ovenfor* Vangsvatnet ble gitt varig vern mot vassdragsutbygging, mens *nedenfor* Vangsvatnet har det vært en omfattende utbygging av sideelvene, med det resultat at samlet belastning etter hvert har blitt svært stor. Utbyggingene (jf. nevnte NNI-rapport) har berørt vassdragsnatur som ikke finnes i den vernende delen av Vosso (Strondaelvi, Raundalselvi og Bordalselvi); dvs. unike elve- og fosselandskap der bare noen få sideelver nå ikke er bygd ut.

Ut fra dette overordnede – og viktige – perspektivet i nasjonal vassdragsforvaltning, mener FNF Hordaland at søknad om konsesjon for utbygging av Geitelvi i Voss herad må avslås. Ser vi på detaljer når det gjelder naturverdier knyttet til Geitelvi, er dette sidevassdraget intakt fra utløpet høyt i fjellnaturen til utløp ved Bolstad. Det er flere rødlistede arter av fuktighetskreven laver og moser som vokser i tilknytning til vassdraget, noe som også viser viktigheten av å ta vare på dette vassdraget.

Slukeevne og vannføring

Når det gjelder konsesjonssøknaden understreker vi at vi er sterkt kritiske til den store slukeevnen som er beskrevet i konsesjonssøknaden.

Dersom konsesjon likevel skulle bli gitt, mener vi at slukeevnen må reduseres – også tatt i betraktning den nevnte samlede belastningen på vassdragsnaturen i dette området. Statsforvalteren i Vestland skriver i sin høringsuttalelse at det er «viktig å opprettholde ein viss naturleg dynamikk i vassføringa», og videre at «maksimal slukeevne på vel 2,6 * middelvassføringa vil innebære eit vesentleg større vassuttak enn for utbygginga som [tidlegare] blei avslått». Statsforvalteren skriver at maksimal slukeevne var to ganger middelvannføringen i forrige søknad, og at dette kan karakteriseres som vanlig nivå for nye småkraftverk.

Både av hensyn til livet i Geitelvi (med bl.a. flere rødlistede arter), og også av hensyn til samlet belastning på Bolstadelvi, Vosso, mm., så mener vi at maksimal slukeevne må reduseres betydelig i forhold til det som står i søknaden.

Avsluttende kommentar – primært standpunkt i saken

Vi understreker igjen at vårt primære stangpunkt er at det ikke skal gis konsesjon til å bygge vannkraftverk i Geitelvi. Dette begrunner vi med svært stor samlet belastning på naturtypen *F1 Elvevannmasser* (NT) i et av Vestlands viktigste vassdrag (Vosso/Bolstadelvi), og negativ påvirkning på flere nasjonalt rødlistede arter (lav og moser).

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjensene. Per i dag er det tolv ansjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer ansjensene rundt 54 000 medlemmer.

